

HÖGSKOLAN
DALARNA

Principer för fördelning av forskningsanslaget

Rapport från en arbetsgrupp till UFN, december 2020

Sammanfattning

UFN fick i slutet av 2019 uppdrag att ta fram nya principer för fördelning av högskolans forskningsanslag till forskningsmiljöer. En arbetsgrupp utsedd av UFN bestående av fem forskare från olika discipliner tillsammans med en person från UFK som kanslistöd samt doktorand- och studentrepresentant har arbetat med uppdraget under 2020. Gruppen genomförde först en omvärldsanalys och tog sedan fram mål för principerna som tar avstamp i den nya strategin för högskolan. Gruppen tog fram förslag till principer som diskuterades inom UFN och med representanter från institutionerna och därefter reviderades till denna rapport, som utgör underlag till beslutet om nya principer för fördelning av forskningsanslaget. Denna rapport definierar och beskriver motiveringen för de principer som arbetsgruppen har tagit fram.

Principerna ska gälla för perioden 2022 – 2026 med en mjuk övergång från dagens fördelnings-system till att dessa nya principer börjar gälla 2022. Med en stegvis upptrappning får det nya principerna helt genomslag först 2024. Fördelningen grundar sig på fyra delar enligt följande:

De första två åren (2022 och 2023)	2024 - 2026
• 10% rektors reserv • ~6 % omkostnader för forskarutbildning • 84% basanslag • 0 % strategisk del	• 5% rektors reserv • ~6 % omkostnader för forskarutbildning • 79 % basanslag • 10% strategisk del

Basanslaget utgör en stor andel och syftar till att skapa en förutsägbar grundekonomi för institutionerna. Storleken beräknas på ett urval av statistik för de tre föregående åren som sedan viktas. Urvalet (indikatorerna) och hur de viktas motsvarar en kompromiss mellan ett reaktivt tankesätt som beaktar prestationsbaserad indikatorer (publikationer, externa bidrag) och en del som tar fasta på indikatorer som fångar upp förutsättningar för forskning och behovet av att forskningsanknyta utbildningen (antal disputerade och utbildningsvolym). Alla indikatorer som används är kvantitativa. Kvalitativa värderingar kommer att användas när forskningen utvärderas genom högskolans löpande system för kvalitetssäkring. Den strategiska delen kan enbart äskas av institutioner.

Principerna ska utvärderas i slutet av 2022 för att kunna revideras vid behov för perioden 2024 – 2026. Rapporten lyfter fram tre områden (samverkan, forskningsinfrastruktur och kopplingen mellan utvärdering av forskningen och dessa fördelningsprinciper) som bör utredas vidare för att eventuellt resultera i en utveckling av principerna för fördelning. Underlag som arbetsgruppen tagit fram som är av relevans för utredningen om en fördelningsnyckel för samverkan ges i en bilaga till denna rapport tillsammans med underlag för hur man kan beräkna basanslaget från statistik.

Bakgrund

Rektor beslutade 2019-11-18 ”att uppdra åt Utbildnings- och forskningsnämnden att senast 2020-05-13 lämna förslag till rektor om övergripande principer för fördelning av forskningsmedel”.¹ Principerna ska kunna tillämpas på såväl befintliga organisatoriska enheter som framtida. Uppdraget var begränsat till att hantera fördelningen mellan det som i uppdraget kallas miljöer och inte fördelningen inom miljöerna. UFN skulle lämna förslaget senast 2020-05-13 vilket senare förlängdes till 2020-05-20 och senare till årsskiftet.

Vidare uppdrogs UFN att ta ställning till vad som krävs för att en forskare ska anses tillhöra en miljö och till om forskningsmedel ska fördelas för ett flera år i taget.

Under arbetets gång har HDa:s nya organisation beslutats och det har även beslutats att anslaget ska fördelas mellan institutioner och inte mellan några andra organisatoriska enheter. Därför har gruppen valt att använda ordet ”institution” där uppdraget talar om fördelning mellan miljöer och ”miljö” i andra sammanhang där ordet inte specifikt relaterar till en institution.

Linda Vixner (prodekan) och Chris Bales fick i uppdrag av UFN att föreslå medlemmar till en arbetsgrupp som skulle bereda förslag till fördelningsprinciper. Gruppens sammansättning godkändes av UFN vid mötet 2019-11-27 med uppmaning att även hitta en student- och doktorandrepresentant. Följande personer ingick i arbetsgruppen som har lämnat denna rapport till UFN.

Chris Bales, sammankallande (professor i energiteknik)

Robert Andersson (studentrepresentant)

Helena Fridberg (doktorandrepresentant)

Tobias Heldt (docent i turismvetenskap)

Hanna Hodacs (docent i historia)

Monika Vinterek (professor i pedagogiskt arbete)

Linda Vixner (lektor i medicinsk vetenskap)

Svante Fjellkner (kanslistöd, UFK)

Utgångspunkt och omvärldsanalys

Uppdraget att ta fram nya principer för fördelning av forskningsanslag ses som en del av implementeringen av Högskolan Dalarnas nya strategi för 2020 – 2026.² Arbetet har dock varit fristående från de övriga arbetsgrupperna som har arbetat med implementeringen av strategin. Strategin fastställer att kollegiet ska ha en ökad roll och mandat i den framtida organisationen och som ett led i det har uppdraget getts till UFN. Tidsramen för uppdraget var väldigt snäv med tänkt slutrapportering redan sommaren 2020. På grund av det pågående

¹ Högskolan Dalarna: *rektorsbeslut "Övergripande fördelningsprinciper vid fördelning av forskningsanslag"*, 2019, HDa 1.2-2019/1229

² Högskolan Dalarna: *Strategi för Högskolan Dalarna 2020 - 2026*, 2019, HDa 1.2-2019/1511

implementeringsarbetet med nya organisationen samt behov av vidare diskussioner kring principer för fördelning av anslaget förlängdes deadline fram till årsskiftet 2020-21.

Arbetsgruppen har utgått ifrån att principerna ska vara transparenta och ska kunna bestå av både kvantitativa och kvalitativa värderingar men till slut valde man att enbart inkludera kvantitativa. Vidare bestämde arbetsgruppen att underlag för fördelning skulle kunna tas fram på ett enkelt sätt från lättillgängligt material. Det bestämdes vidare att ett beräkningsverktyg skulle tas fram som kan användas för att beräkna fördelningen till tänkta institutioner utifrån statistik. Eftersom verktyget endast syftade till att ge mycket grova beräkningar av hur olika faktorer skulle påverka fördelningen till de nya miljöerna och inte använde kvalitetssäkrade data, bestämdes att verktyget och resultat därifrån inte skulle ingå som en del av det beslutsunderlag som lämnas av UFN till rektor.

Inledningsvis gjordes en omvärldsanalys av hur andra högskolor fördelade sina anslag (se bilaga 1). Gruppen bjöd även in Patrik Sörqvist, dekan vid Högskolan i Gävle, som nyligen reviderat sitt system för fördelning av forskningsmedel för att diskutera tillvägagångssätt. Gruppen beaktade sedan Högskolans strategi för forskning och utbildning och hur de kunde realiseras med den typ av fördelningsnycklar som omvärldsanalysen identifierat som användbara. Vidare diskuterade gruppen även viktningen mellan olika fördelningsnycklar och användandet av en eller flera indikatorer för varje fördelningsnyckel. Vid sidan av denna diskussion, som resulterade i en modell för att beräkna fördelning "basanslag", diskuterade gruppen behov föranledda av mer omedelbara strategiska behov, fasta omkostnader för forskarutbildningar, samt avsättandet av medel som rektor har beslutande rätt över.

Under arbetets gång har arbetsgruppen träffats tolv gånger. UFN har fått möjlighet att diskutera och lämna synpunkter på arbetet vid sju möten och forskningsrådet vid två möten. Koppling till övrigt arbete med implementering av strategin har gjorts genom att Linda Vixner också har ingått i det så kallade delprojekt 1 och Chris Bales i delprojekt 2 där gruppering av ämnen till SamAm respektive vidareutveckling av verksamhetscykeln har gjorts. Förslaget har också diskuterats vid och reviderats efter dialoger med representanter från de nya institutionerna.

Mål för fördelningsprinciperna

Den tydligaste målbeskrivning för fördelning av forskningsanslag i Högskolan Dalarnas strategi 2020 - 2026 utgörs av följande skrivning: ”Varje sammanhållen miljö tilldelas ett forskningsanslag utifrån principer som syftar till att stärka miljöns forskning och forskningens anknytning till utbildningen.”

Utifrån uppdraget och hela strategin har UFNs arbetsgrupp formulerat följande mål för hur forskningsanslag ska fördelas till institutionerna och vad som föreslås utgöra övergripande principer.

Etablera och utveckla sammanhållna akademiska miljöer

För att kunna etablera och utveckla miljöerna krävs en finansiell trygghet som tillgodoses med ett relativt stort basanslag och som kompletteras med möjligheten att äska anslag för särskilda, strategiska satsningar.

Befästa en kvalitetskultur med ansvar och tillit

Miljöerna ska kunna bestämma själva, i en transparent process, hur man använder det tilldelade basanslaget. Högskolan ska ha tillit till att miljöerna strävar efter det som står i strategin vilket också legat till grund för arbetsgruppens tanke om ett stort basanslag som inte enbart baseras på prestationer.

Sträva efter kompletta sammanhållna miljöer

De miljöer som inte är kompletta, det vill säga som inte har utbildning på alla nivåer och en forskning som underbygger dessa utbildningar, men som har möjlighet att på sikt bli kompletta, ska kunna använda basanslaget för att gradvis bygga upp en kritisk massa för att kunna söka rättigheter för såväl master- som forskarutbildningar. Utöver detta ska det finnas möjlighet att äska forskningsmedel för strategiska satsningar för att nå detta mål.

Öka externa forskningsanslag

Ett relativt stabilt basanslag innebär att en ökning i forskningsvolym måste förlita sig på att öka externa forskningsanslag. Möjlighet ska därför finnas att äska anslag för att genomföra strategiska satsningar för att lyckas bättre med ansökningar till externa finansiärer.

Behålla styrkan i den befintliga forskningen

Forskningsprofilerna etablerades och byggdes upp under en längre period. Man kan konstatera att dessa framgångsrikt har vidareutvecklat forskningen på högskolan och i flera fall sökt och erhållit forskarutbildningsrättigheter. En ambition i utformningen av de nya fördelningsprinciperna är att styrkan i fungerande forskningsmiljöer ska kunna behållas så långt som möjligt.

Fördelningsprinciper

Övergripande fördelning

Förslaget till principerna föreslås gälla för perioden 2022 – 2026, och grundar sig på fyra delar enligt följande:

De första två åren (2022 och 2023)	2024 - 2026																				
• 10% rektors reserv • ~6 % omkostnader för forskarutbildning • 84% basanslag • 0 % strategisk del	• 5% rektors reserv • ~6 % omkostnader för forskarutbildning • 79 % basanslag • 10% strategisk del																				
<table border="1"><caption>Övergripande fördelning (2022 och 2023)</caption><thead><tr><th>Kategori</th><th>Procent</th></tr></thead><tbody><tr><td>Rektors reserv</td><td>10%</td></tr><tr><td>Forskarutbildningens omkostnader</td><td>~6%</td></tr><tr><td>Basanslag</td><td>84%</td></tr><tr><td>Strategisk del</td><td>0%</td></tr></tbody></table>	Kategori	Procent	Rektors reserv	10%	Forskarutbildningens omkostnader	~6%	Basanslag	84%	Strategisk del	0%	<table border="1"><caption>Övergripande fördelning (2024 - 2026)</caption><thead><tr><th>Kategori</th><th>Procent</th></tr></thead><tbody><tr><td>Rektors reserv</td><td>5%</td></tr><tr><td>Forskarutbildningens omkostnader</td><td>~6%</td></tr><tr><td>Basanslag</td><td>79%</td></tr><tr><td>Strategisk del</td><td>10%</td></tr></tbody></table>	Kategori	Procent	Rektors reserv	5%	Forskarutbildningens omkostnader	~6%	Basanslag	79%	Strategisk del	10%
Kategori	Procent																				
Rektors reserv	10%																				
Forskarutbildningens omkostnader	~6%																				
Basanslag	84%																				
Strategisk del	0%																				
Kategori	Procent																				
Rektors reserv	5%																				
Forskarutbildningens omkostnader	~6%																				
Basanslag	79%																				
Strategisk del	10%																				

Den nya fördelningsmodellen ska införas succesivt och börja att gälla fullt ut 2024. Det är tänkt att fördelningsnycklarna, viktningar och indikatorer ska gälla de första två åren och därefter ska det finnas möjlighet till revidering för den efterkommande treårsperioden.

Rektors reserv är begränsad men ändå tillräckligt stort för att kunna användas till strategiska specifika satsningar som institutionerna inte kan förväntas finansiera inom sina befintliga ramar.

Omkostnader forskarutbildning är schablonkostnader för att bemanna doktorandkurser, delta i FUR samt omkostnader vid licentiatseminarium och disputation.

Basanslaget ger en trygg och stabil försörjning till institutionerna som de sedan själva har att fördela på ett transparent sätt med kollegialt inflytande. En institution får därigenom förtroendet att utveckla de rutiner som den finner lämpligast för att etablera och utveckla institutionen och därtill anknutna miljöer med tydlig koppling mellan forskning och utbildning.

Den strategiska delen är tänkt att finansiera forskningsstrategisk utveckling av väsentlig betydelse för HDa och som institutionerna bedömer att de inte kan finansiera inom sina respektive basanslag. Rektor fattar beslut efter beredning av en grupp (se förslag till sammansättningen på sid. 14). För att institutionerna ska kunna ”landa” i den nya organisationen kommer denna del realiseras först efter de första två åren.

Mjuk övergång till nya principerna

Behovet av att ha en "mjuk övergång" från dagens fördelning till den nya fördelningsmodellen har lyfts i flera olika forum. Exakt hur denna övergång ska utformas ingick inte i UFNs uppdrag men UFNs arbetsgrupp har ändå kommit fram till en modell för hur det kan göras. Övergången till de nya fördelningsprinciperna ska ske linjärt och de nya principerna ska gälla fullt ut från 2024. Nuvarande forskningsprofiler har fått i uppdrag att fördela forskningsanslaget för 2021 och det totalbelopp som respektive institution erhåller 2021 kommer att jämföras med vad den nya beräkningsmodellen skulle ha resulterat i för respektive institution 2022. 2022 fördelas 2/3 av basanslaget efter respektive institutions procentuella fördelning 2021 och 1/3 av basanslaget i enlighet med den nya beräkningsmodellen. 2023 blir förhållandet det omvända och 2024 kommer institutionerna endast att få forskningsmedel i enlighet med den nya beräkningsmodellen.

Rektors reserv 5%, (två första åren: 10%)

Rektors reserv uppgår till 5 % av det årliga forskningsanslaget. Kvarvarande medel upp till 5 mnkr kan rektor spara och dessa medel förs därför över till rektors reserv för nästkommande år. Kvarvarande medel överstigande 5 mnkr förs över till den högskolegemensamma strategiska delen. OH utöver avtal och liknande kostnader finansieras inom institutionernas befintliga ramar. Under de första två åren kommer rektors reserv att omfatta 10 % för att skapa förutsättningar för strategiska satsningar med kortare framförhållning i samband med att den nya organisationen tar form.

Omkostnader forskarutbildning 1,8 Mkr/forskarutbildningsämne, ~6%

För att kunna bedriva forskarutbildning krävs medel som täcker de åtaganden som doktorandkurser och administration av utbildningen innebär. De "fasta" kostnader som administration och obligatoriskt kursutbud innebär finansieras med en schablon för de faktiska kostnaderna för detta och avsätts innan resterande medel fördelas utifrån nedanstående principer. Schablonen har beräknats till 1,8 Mkr per forskarutbildning baserat på 1 heltidstjänst som behövs för att bemanna kurserna och för deltagande i FUR samt 30 tkr per inskriven doktorand för omkostnader vid licentiatseminarium och disputation. Detta tar dock inte hänsyn till att olika forskarutbildningar har olika många obligatoriska kurspoäng och att antalet doktorander kan variera mellan utbildningarna vilket också medför olika antal licentiatseminarier och disputationer.

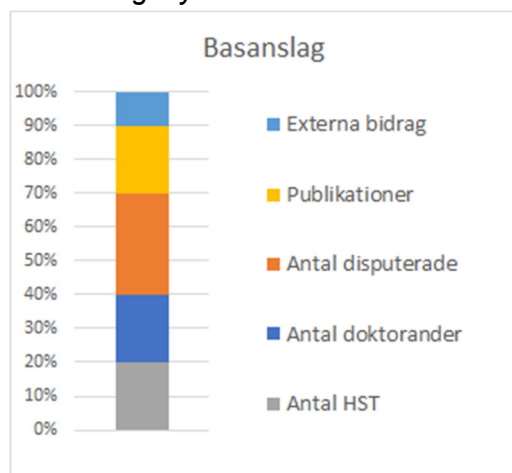
Basanslag 79% (första två åren 84%)

För att institutionerna ska ha en stabil och förutsägbar ekonomi under en längre tid fördelas huvuddelen av anslaget i form av ett basanslag. Målsättningen är att basanslaget ska vara tillräckligt stort för att kunna upprätthålla en bra forskningsbas och forskarutbildning om en sådan finns, men att det även bör kunna användas för en gradvis utveckling av institutionen. Storleken av anslaget som varje institution får baseras på ett antal fördelningsnycklar som är kvantitativa.

Kvalitativa bedömningar har valts bort i dessa principer för att öka transparens och för att det är svårt att göra kvalitativa bedömningar för institutioner som inte fanns när principerna för fördelningen fastställdes. Kvalitativa bedömningar görs i samband med utvärderingar av forskningsmiljöerna som är del av det reguljära kvalitetsarbetet på högskolan. En koppling mellan dessa utvärderingar och fördelningsprinciperna ska utredas senast 2022. Institutionerna ges tillit att nyttja anslaget på bästa sätt för att främja det som finns i högskolans strategi. Efter varje treårsperiod ska en utvärdering av principerna göras vilket kan leda till ändrade val av fördelningsnycklar och/eller viktningen dem emellan.

Eftersom Högskolan går in i en ny organisation vid årsskiftet 2020–21 samtidigt som fördelningsnycklarna baseras på historiska utfall är det möjligt att underlagen till fördelningsnycklarna inte kommer att vara fullt tillgängliga vid fördelningen för den första perioden. En grundprincip för arbetsgruppen har varit att underlagen ska vara lättillgängliga och inte kräva stora mängder manuellt arbete att ta fram. Eftersom den första fördelningen kommer att införas över två år är det förmodligen ofrånkomligt att det blir mer manuellt arbete vid den första fördelningen. Vissa mindre fränsteg från principerna kan dock vara nödvändiga och för att säkerställa att dessa fränsteg inte påverkar fördelningen i för stor utsträckning är det nödvändigt att UFN får tillgång till beräkningarna inför varje fördelningsbeslut. Den exakta beräkningsmodellen var inte klar vid december 2020 varför verksamhetsstödet uppdras att färdigställa beräkningsprocess och –modell med utgångspunkt från denna rapport, framförallt bilaga 2.

Fördelningsnycklar

Till vänster visas viktningen mellan de olika nycklar som används vid fördelning av basanslaget. I följande avsnitten beskrivs varför just dessa nycklar har valts och vad det finns för motiv för de olika viktningarna.

Under arbetets gång resonerade gruppen kring fördelar och nackdelar med de olika fördelningsnycklarna samt beaktade om användandet av fördelningsnycklarna var förenliga med de mål och värderingar som är inskrivna i högskolans strategidokument.

Erhållna externa forskningsbidrag 10%

I konkurrens erhållna externa forskningsbidrag är en kvalitetsindikator – något som motiverar varför det bör användas i fördelning av forskningsmedel internt. Erhållna medel är också framtidsytande, de bidrar till att bygga miljöer. Ett av målen i HDa:s strategidokument är att öka extern forskningsfinansiering. Som ett argument mot att vikta externa forskningsmedel högt kan man anföra att det är reaktivt – man erhåller medel för ansökningsarbete man redan gjort. Därtill har vissa ämnen svårare att erhålla forskningsmedel medan andra har bättre förutsättningar vilket gör att denna fördelningsnyckel kan riskera att förstärka klyftor mellan forskningsmiljöer på Högskolan. Ett sätt att uppmuntra till mer forskningsansökningar är att institutioner äskar medel från den strategiska delen för en systematisk kompetensuppbyggnad för att kunna göra bra externa ansökningar.

10% av fördelningen av basanslaget ska bygga på summan av indragna externa forskningsbidrag (exklusive medel som Högskolan går in och motfinansierar forskning med).

Publikationer 20%

Publikationer används ofta för att uppskatta omfattning på uträttad forskning. Genom att tillmäta antalet publikationer en betydelse uppmuntrar vi till publicering vilket är något som kommer att granskas när högskolans kvalitetssystem för forskning utvärderas. Publikationer är mätande, de kan vara utslagsgivande då externa forskningsansökningar bedöms, och kan därför generera mer forskning. Att i skrift bidra till det vetenskapliga samtalet har också ett högt symbolvärde för forskare. Med det sagt är det också problematiskt att utgå från antal publikationer, det är reaktivt – det speglar redan avslutad forskningsaktivitet. Eftersom olika ämnen/miljöer har olika publiceringstraditioner kan publikationer som fördelningsnyckel leda till en skev medelsfördelning. Liksom för externa anslag är denna nyckel reaktiv och en hög viktning kan leda till en förstärkning av klyftor mellan starka och mindre starka forskningsmiljöer.

20% av fördelningen av basanslaget ska bygga på antal refereegranskade publikationer.

Antal disputerade forskare 30 %

För att kunna ansöka om forskningsmedel, och i många fall även för att kunna bli publicerad, krävs det att vederbörande har disputerat. Disputerade forskare är således en förutsättning för att HDa ska kunna öka forskningsaktiviteten. Disputerade forskare kan även utgöra stöd för att undervisningen blir forskningsanknuten, något som inte minst är viktigt på mer avancerad nivå. En risk med att premiera antalet disputerade i en institution vid fördelning av medel är att det kan öka klyftorna mellan de miljöer som har många disputerade jämfört med de som har få. I den bemärkelsen är även denna nyckel något reaktiv.

30 % av fördelningen av basanslaget ska bygga på antalet disputerade vid respektive institution (heltidsekvivalenter).

Antal doktorander 20 %

En av strategins målsättningar är att bidra till utvecklandet av fler kompletta miljöer och, för det krävs mer forskarutbildning. Sådana miljöer ger stimulans och bidrar till miljöbyggandet. Det är viktigt att handledning och viss medfinansiering till doktoranders löner möjliggörs. Det finns i dag huvudsakligen fyra olika grupper av doktorander på HDa, 1) de som både är anställda som doktorander och inskrivna vid HDa, 2) de som är anställda och verksamma vid HDa men inskrivna på ett annat lärosäte, 3) de som är anställda av en annan huvudman men inskrivna på HDa (t.ex. industri/företags/kommun/regiondoktorander) och 4) de som är anställda av en annan huvudman och även inskrivna på ett annat lärosäte men sitter på högskolan upp till hälften av tiden samt har merparten av sin handledning på HDa som också är bekostad av HDa.

Lönerna för de doktorander som tillhör grupp 1 och 2 medfinansieras i högre utsträckning av forskningsanslaget än de doktorander som tillhör grupp 3 och 4. Institutioner har kostnader för handledning för samtliga grupper om dock i olika grad.

20 % av basanslaget ska bygga på antal doktorander där doktorander tillhörande grupp 1 och 2 (se ovan) viktas 1,5 gånger högre än doktorander från grupp 3 och 4 som här viktas med 1.

Antal HST 20 %

Högskolans strategi framhåller betydelsen av ett nära samband mellan utbildning och forskning. Detta ges i uttryck genom att undervisning ska vila på vetenskaplig grund och att studenterna ska tillägna sig ett vetenskapligt förhållningssätt. I samma dokument stipuleras också att en förutsättning för detta är att undervisande lärare även forskar. Genom att koppla fördelningen av forskningsmedel till hur mycket undervisning som bedrivs skapas förutsättningar för att forskningsanknytningen av undervisningen ges.

Utbildningsmängd kan mätas på olika sätt, man kan fördela medel i proportion till antal helårsstudenter (HST) eller antal kurspoäng. Därtill kan man vikta fördelningen mellan studenter/kurspoäng på grundnivå respektive på mer avancerade nivåer (masternivå), eller mellan studenter som befinner sig inom utbildningsprogram eller på fristående kurser.

Ett argument för att välja kurspoäng är att det är samma mängd med forskningsbaserad kunskap som används vid designandet av en kurs, oberoende om kursen ges till få eller många studenter; forskningsanknytningen sker genom att kursen vilar på "vetenskaplig grund". Ett argument för att utgå ifrån HST är att forskningsanknytningen inte bara speglas i hur en kurs är uppbyggd, det handlar också om att lärare ska ha möjlighet att forska inom sin tjänst och att disputerade lärare deltar i undervisningen, det vill säga det handlar om att skapa s.k. "institutionella förutsättningar för forskningsanknytning". Därtill kan man göra troligt att det krävs interaktion med disputerade lärare för att studenter ska kunna utveckla en förmåga att identifiera vetenskapliga problem, arbetssätt, bedömningar och analytiska förmågor, s.k. "vetenskapliga förhållningssätt", något som också talar för att för att man utgår ifrån HST (ju fler studenter desto större

behov av disputerade och forskande lärare).³ Bidrag till dessa institutionella förutsättningar och behov av disputerade lärare ges dock också genom fördelningsnyckeln antal disputerade. För 2019 års statistik blir det relativt små skillnader om man beräknar baserat på utbildningsbredd (antal kurspoäng) istället för utbildningsvolym (HST).

Viktningen av studenter, där man viktar masterstudenter högre än grundstudenter skulle kunna bidra till att uppmuntra ämnen och miljöer som saknar dito att utveckla masterutbildningar. Det skulle kunna vara ett sätt att göra undervisning mer forskningsanknuten genom att en större pool av potentiella doktorander kan skapas, något som i förlängningen även skulle kunna tänkas bana väg för fler doktorander. Givet att masterstudenter med stor sannolikhet kommer att förbli en minoritet på Högskolan skulle man kunna argumentera att en fördelningsnyckel för undervisningsvolym även skulle kunna uppmuntra forskningstunga ämnen med få grundstudenter att utveckla grundkurser. Även det skulle bidra till att stärka forskningsanknytningen inom utbildningen.

Man kan även vikta studenter som befinner sig i program men räkna bort fristående kurser, eller enstaka kurser. Det skulle innebära att forskningsanknytningen skulle kunna koncentreras till utbildningar där det finns en progression, något som skulle kunna gynna mer koncentrerade forskningsansatser. Mot det talar idén om att Högskolan ska verka för livslångt lärande och att enstaka och fristående kurser spelar en viktig roll i sådant lärande. Ett premierande av programstudenter över fristående kurser skulle också slå oproportionellt hårt mot ämnen där dessa utgör ett centralt inslag.

20 % av fördelningen av basanslaget ska bygga på undervisningsvolym (antal HST)

³ För definitioner av forskningsanknytning se Annika Lundmark, Maivor Sjölund, och Mikaela Staaf, "Forskningsanknytning. Ett underlag för diskussion om begreppets innebörd och tillämpning", Uppsala universitet, 2006, s. 4.

Strategisk del 10% (de första två åren 0%)

Denna post är ämnad för forskningsstrategisk utveckling och kommer att rymma särskilda strategiska satsningar som institutionerna bedömer inte kan rymmas inom ramen för basanslaget, men också för att möjliggöra utveckling och nyskapande över hela HDa.

Institutionerna äskar om medel senast i mars och beslut bör fattas senast i maj så att institutionerna kan inkludera beviljade satsningar i budgetarbetet som kända intäkter för att trygga att både utbildning och forskning kan fortgå på ett gott sätt. För att underlätta äskandet kan institutionernas VP med fördel utgöra underlag.

För övergångsperioden (2022–23) är denna del 0 %, därefter kan institutionerna äska för nästkommande treårsperiod.

Rektor fattar beslut om dessa medel efter beredning av en grupp bestående av: prorektor, prefekt/proprefekt för varje institution (beroende på vem som har huvudansvar för forskningsverksamheten inom institutionen), dekan/prodekan, ordförande i FUN, student- och doktorandrepresentant samt en extern ledamot. Gruppen ska bestämma avgränsningar för vad som kan äskas samt definiera kriterier för bedömning av äskanden. Denna grupp kan utgöra en del av ett högskoleövergripande strategiskt råd som kan hantera denna beredning samt andra frågor av strategisk karaktär. Nedan återfinns en mer utförlig beskrivning av behovet av ett sådant råd.

Buffring av anslag mellan år

Arbetsgruppen föreslår att överskott upp till 20 % av forskningsanslaget och hela underskott får flyttas med över årsskiften för att underlätta möjligheten för strategiska satsningar.

Forskares tillhörighet till en miljö

Under implementeringsarbetet för nya strategin har det kommit fram tydligare att det finns behov för forskning över institutionsgränserna, vilket innebär att en forskare kan anses tillhöra mer än en institution. Arbetsgruppen identifierar två olika typer av fall:

Forskning över porösa gränser då en forskare anställd vid en institution forskar inom ett projekt vid annan institutionen än den egna eller med medel från en annan institution, på tillfällig basis.

Uppdelad forskningsmiljö när forskare med samma kunskapsintresse är spridda på olika institutioner under långsiktiga och strukturerade former.

Beräkningsmodellen för basanslaget ska ta hänsyn till dessa två fall för att kunna tilldela medel till en forskningsmiljö (institution) på ett lämpligt sätt.

Utredningsbehov inför revidering efter de två första åren

Fördelningsnyckel för samverkan

Samverkan med övriga samhället lyfts fram som en central komponent i Högskolans strategidokument. I det framhålls att samverkan gynnar såväl forskning som undervisning, därtill bidrar den till att ge ökad synlighet och legitimitet åt Högskolan. Arbetsgruppen ville därför också verka för att premiera samverkan i utvecklandet av principerna för fördelning av forskningsmedel och ansåg att en fördelningsnyckel för samverkan skulle utgöra grund för 10% av basanslaget. Dock kunde man inte hitta en princip för dess beräkning som var tillräckligt väl förankrad innan principerna fastställdes.

Arbetsgruppen vill dock uppmana till ett fortsatt **utvecklingsarbete** av denna del. Gruppen anser att Högskolan bör införa en fördelningsnyckel för samverkan i beräkning av basanslaget vid nästa revidering av principerna (senast 2022). Väl medvetna om att tidigare nationella utredningar fastslagit att samverkan är svår att mäta (se VR:s ”Redovisning av regeringsuppdrag att utveckla uppföljning av svensk forskning från 2018”) vill dock arbetsgruppen föreslå tillsättandet av en arbetsgrupp med personer som på olika sätt varit aktiva med samverkan på Högskolan. En genomgång av olika samverkansprojekt skulle kunna fungera som utgångspunkt för utvecklandet av en viktighetsnyckel som är anpassad efter de förutsättningar som gäller vid Högskolan. Arbetsgruppen kunde inte hitta andra högskolor som använder det i sina fördelningsprinciper vilket innebär att högskolan skulle ligga i framkant i något som anses viktigt av hela högskolevärlden.

I bilaga 2 finns det förslag som arbetsgruppen kom fram till och som kan fungera som utgångspunkt för utredningen

Kostnader för infrastruktur

Under arbetet med framtagning av dessa principer har en parallell process diskuterat finansiering och samordning av forskningsinfrastruktur (labb, databaser mm). UFN föreslår att en utredning ska genomföras för hur och om forskningsinfrastruktur ska finansieras separat eller rymmas inom denna modell. Om forskningsinfrastruktur ska bekostas av forskningsanslaget, måste en ny indikator inkluderas i dessa principer, på motsvarande sätt som föreslås för kostnader för forskarutbildning, så att inte kostnader för forskningsinfrastruktur belastar enskilda institutioner onödigt hårt.

Koppling av utvärdering av forskning till fördelningsprinciperna

Forskningen utvärderas inom ramen för högskolans kvalitetssystem men hade vid framtagningen av principerna enbart tillämpats på en forskningsmiljö i den gamla organisationen. Processen och ordningen av utvärderingen kommer att revideras pga den nya organisationen och det var därför inte möjligt att inkludera en koppling mellan en utvärdering och fördelning av anslag. Om och i så fall hur en utvärdering ska påverka fördelningen av anslag bör utredas.

Övriga kommentarer

Följande aspekter specificerades inte i UFNs uppdrag men har lyfts fram som viktiga under arbetets gång.

Fördelning av anslag vid institutioner

Uppdraget som UFN fick från rektor var att lämna förslag om övergripande principer för fördelning av forskningsmedel. Uppdraget var begränsat till att hantera fördelningen mellan det som i uppdraget kallas miljöer och inte fördelningen inom miljöerna. Utgångspunkten för vad som skulle utgöra en miljö var att utbildning och forskning inom samma område huvudsakligen skulle hållas samman inom denna miljö.

Detta har diskuterats i gruppen och trots att uppdraget inte innefattar fördelning inom institutionerna anser arbetsgruppen att det är av största vikt att kollegiet inom respektive institution har ansvaret för vilka principer som ska följas för fördelning av medel inom institutionen. Beslut om fördelning ska kollegialt beredas och motiveras i förhållande till de principer som är beslutade av kollegiet. Prefekterna uppmanas dessutom att definiera formerna för tilldelning: om tilldelad tid får disponeras fritt eller är mer riktad.

Eftersom forskningen bedrivs i miljöer som inte alltid ryms inom en enda institution (sk. uppdelad forskningsmiljö) behöver fördelning från en institution även ta hänsyn till dessa miljöer. När detta sker bör hänsyn även tas till hur tilldelningen till institutionerna har beräknats, eftersom vissa fördelningsnycklar även beaktar i vilket sammanhang insatsen görs utöver vem som gör en insats, vilket kan medföra att en forskare kan generera resurser till annan institution än till den institution forskaren är knuten.

Högskoleövergripande strategiskt råd

Som beskrivits inledningsvis i texten under rubriken ”Mål för fördelningsprinciperna” finns i Högskolan Dalarnas strategi 2020 - 2026 en skrivning med direkt bäring på fördelning av forskningsanslaget på HDa;

”Varje sammanhållen miljö tilldelas ett forskningsanslag utifrån principer som syftar till att stärka miljöns forskning och forskningens anknytning till utbildningen.”

den anger också att HDa efter perioden ska

”vara ett lärosäte med sammanhållna akademiska miljöer med attraktiva utbildningar inom relevanta utbildningsområden, där forskning och utbildning hänger samman och där flera områden erbjuder utbildning från grundnivå till forskarutbildning”.

Vi bedömer att de föreslagna principerna bidrar till att målen i strategin kan uppfyllas, men vi har identifierat ett behov av högskoleövergripande strategisk samordning mellan utbildning och forskning för att kunna nå målen fullt ut.

I dag finns en befintlig sammanhållen akademiska miljö inom HDa som kommer att bestå i stort sett intakt och som kan stärkas ytterligare för att kunna flytta fram sina positioner nationellt och internationellt. En annan befintlig miljö har också bedömts stark, som i det fortsatta

kommer att vara en uppdelad miljö, vilket kan komma att skapa särskilda behov för att styrkan i den tidigare miljön inte ska gå förlorad. Fyra andra miljöer har identifierats med potential att utvecklas till sammanhållna akademiska miljöer. Dessa miljöer har olika behov och förutsättningar för att kunna nå målet om att bli sammanhållna akademiska miljöer, och de föreslagna principerna för fördelning av forskningsanslaget kommer till viss del att bidra till detta.

De nya principerna kommer att innebära en viss omfördelning mellan miljöerna vad gäller forskningsanslaget. Miljöer som tidigare fått en mindre andel av anslaget (men som har en stor utbildningsverksamhet) kommer få ett ökat anslag, och en miljö som tidigare fått en större del av anslaget (men som har en mindre utbildningsverksamhet) kommer få ett minskat anslag. För miljöer med en tidigare liten forskningsverksamhet i förhållande till utbildningsverksamheten finns ett behov av att bygga upp forskningsmiljöer och forskning i större utsträckning än tidigare. Utifrån det perspektivet kommer dessa fördelningsprinciper att stödja det arbetet. För den miljö som däremot har en liten utbildningsverksamhet i förhållande till forskningsverksamheten ser behoven annorlunda ut. Där behövs andra insatser för att öka studentantalet och diskussioner behöver föras om möjligheterna att öka studentantalet givet takbelopp och andra faktorer som kan påverka. Det kommer även att behövas ökad extern finansiering för att behålla samma forskningsmängd.

Under rubriken "Strategisk del" finns beskrivet att rektor fattar beslut om dessa medel efter beredning av prorektor, huvudansvarig för forskning för varje institution, dekan alt. prodekan, ordförande i FUN, student- och doktorandrepresentant samt en extern ledamot. En sådan beredningskonstellation skulle med fördel kunna vara en del av ett övergripande utbildnings- och forskningsstrategiskt råd där prorektor tillsammans med vicerektor för utbildning samlar huvudansvarig för forskning respektive utbildning från varje institution tillsammans med dekan alternativt prodekan, ordförande i FUN, student- och doktorandrepresentant samt en extern ledamot. Man kan se det som en sammanslagning av planeringsberedningen, forskningsberedningen och forskningsrådet om man så vill. I detta råd kan då bland annat diskussioner föras gällande t.ex. utbildningsutbud/volym, framtida forskarutbildningar och övergripande forskningsstrategier. Det kan bli ett sätt att säkerställa att satsningar på utbildning och forskning går hand i hand.

Beaktning av jämställdhet och inkludering

I *Strategi för Högskolan Dalarna 2020 – 2026* skrivs fram att HDa aktivt ska arbeta för ökad jämställdhet och mångfald och lika möjligheter till karriärvägar.⁴ Jämställdhetsfrågor ses idag som en del av HDas mer omfattande arbete med miljö- och hållbarhetsfrågor där ett särskilt råd finns för dessa frågor ”Rådet för hållbar utveckling”. Inom rådet finns tre olika grupper satta att arbeta fram nya mål för arbetet med miljö- och hållbarhetsfrågorna. En av dessa grupper är gruppen för ”mål för jämställdhet och inkludering”. De nya hållbarhetsmålen beräknas vara klara i början av 2021. Men redan nu har gruppen aviserat att en av de förändringar man önskar se är en mer jämställd och jämlik fördelning av forskningsmedel.⁵

I vårt arbete med att utarbeta ett nytt system för fördelning av fasta forskningsanslaget har denna fråga också behandlats. Mot bakgrund av att uppdraget endast är att föreslå övergripande principer för fördelning av forskningsmedel begränsat till att hantera fördelningen mellan det som i uppdraget kallas miljöer och inte fördelningen inom miljöerna har vi haft svårt att finna hur någon fördelningsnyckel på bra sätt skulle kunna knytas till frågan om jämställdhet och jämlikhet.⁶ Ett sätt hade möjligen varit att som i fråga om attraherandet av externa forskningsmedel och publiceringsmått använda mått på hur medel fördelas mellan män och kvinnor samt någon form av mångfaldsmått som underlag för fördelningen. Men vi finner detta komplicerat bland annat med tanke på att vissa utbildnings- och forskningsområden är starkt könade, vilket gör det svårt att hitta enkla modeller för att göra en sådan fördelningsgrund rimlig. Vi menar samtidigt att detta ändå måste vara en fråga kopplad till fördelningen av forskningsmedel och att detta arbete bäst kommer att kunna ske inom institutionerna eftersom det är där medlen sedan knyts till enskilda forskare.

Vårt förslag är att allt mottagande av forskningsmedel inom en institution måste vara förknippat med ett ansvar och en redovisningsplikt av hur man beaktat ambitionen, att HDa ska bli en mer jämställd och jämlik myndighet. I en sådan rapportering bör en redovisning av vilka forskare som beviljats och inte beviljats medel i relation till jämställdhets och jämlikhetsfrågorna finnas med.

⁴ Högskolan Dalarna. *Strategi för Högskolan Dalarna 2020 - 2026*, 2019, 10.

⁵ Högskolan Dalarna. Hållbarhetsmål – inkludering och likabehandling. Hämtat från <http://www-old.du.se/sv/Intranat/Du-Jag/Om-Oss/Nytt--Aktuellt/Organisationsovergripande-nyheter/Hallbarhetsmal--inkludering-och-likabehandling/> 200917

⁶ Högskolan Dalarna: *rektorsbeslut "Övergripande fördelningsprinciper vid fördelning av forskningsanslag"*, 2019, HDa 1.2-2019/1229

Fördelning av forskningsmedel vid högskolor i Sverige

Svenska lärosäten får varje år ett anslag till forskning och forskarutbildning från staten i regleringsbrevet. Regleringsbrevet specificerar inte vilken forskning som anslaget ska användas till, utan det är upp till varje lärosäte att fördela medlen på lämpligt sätt. Den här rapporten handlar om vilka metoder som olika lärosäten använder för att fördela dessa anslag internt på lärosätet.

Åtta lärosäten av samma typ som HDA har valts ut för kartläggning: Gävle, Mälardalen, Jönköping, Skövde, Halmstad, Väst, Kristianstad och Borås. Kartläggningen har gjorts dels genom sökning på högskolornas webbplatser, dels genom mailförfrågan till lämplig person i ledningen. Fem av lärosätena svarade på förfrågan med användbart material, och ytterligare två hade åtminstone någon ledtråd på sin externa webbplats. Från Jönköping har jag inte fått fram något användbart alls.

Högskolornas externa webbplatser hade överlag dålig eller ingen information om hur forskningsmedel fördelas. Detta gäller även du.se.

Högskolan i Gävle

Från Gävle har vi fått ett gediget material från en färsk utredning om forskningsmedelsfördelning som de har gjort, med ett detaljerat och kvantitativt specificerat system för fördelning. Systemet beslutades sommaren 2019, och rimligen har det tillämpats inför 2020.

Huvudkomponenter i modellen:

- **15 %** Basanslag per ämne:
 - Fördelningsnyckel 1: HST (5 %)
 - Fördelningsnyckel 2: Antal forskande personal (exkl doktorander) (10 %)
- **20 %** Basanslag per forskarutbildningsämne:
 - Fast summa per ämne (10 %).
 - Fast belopp per doktorand (10 %).
- **15 %** Strategiska satsningar
- **50 %** Prestationsbaserad tilldelning:
 - Publikationer per treårsperiod (30 %)
 - Medfinansiering externa medel (20 %)

Högskolan Väst

Från Väst finns ett rektorsbeslut från 2017 med en lista med principer för fördelning.

- Den "övervägande delen" av anslaget fördelas till institutionerna med utbildningsanslaget som fördelningsnyckel.
- En "relativt stor andel" går till "vitala forskningsmiljöer" enligt särskilt beslut.
- Medel för att täcka upp underfinansierade externa anslag anslås baserat på historiskt utfall.
- Medel anslås till forskarutbildning med en fast summa per forskarutbildningsämne (75 %), plus en mindre summa per doktorand (25 %).

Vidare kommuniceras följande om processen:

"Det är rektor som beslutar om anslaget. Innan beslut tas diskuteras detta i högskolans ledningsgrupp. Ledningsgruppen består av rektor, prorektor, vicerektorer, prefekter, bibliotekschef och

högskoledirektör. Planeringsförutsättningar dvs fördelning av anslaget till arbetsenheterna lämnas i juni för en 3-årsperiod.

Vi kommer att se över nuvarande riktlinjer för fördelning av forskningsmedel under 2020.”

Högskolan i Halmstad

Halmstad har ett system som fastställdes av Fakultetsnämnden 2011 och som har reviderats några gånger sedan dess. Dock är de inte nöjda med systemet utan tänker göra om det, och delar gärna erfarenheter med oss under processen.

”Vi är på gång att revidera vårt system så att utbildning får en tydligare roll i medelsfördelningen. Kanske inte direkt forskningsmedel baserat på antal HST...men något som hjälper oss att lyfta utbildningens roll och dessutom forskningsanknyta utbildningen bättre.”

I Halmstads nuvarande system fördelas medlen per forskningsmiljö:

- **30 %** av budgetutrymmet fördelas till forskningsmiljöerna som en bastilldelning
- **21 %** av budgetutrymmet fördelas utifrån forskningsmiljöernas publiceringspoäng
- **14 %** av budgetutrymmet fördelas utifrån forskningsmiljöernas publicering av refereegranskade artiklar i tidskrifter under anslagsåret
- **35 %** av budgetutrymmet fördelas utifrån forskningsmiljöernas andel av externa medel

(direkt citerat ur deras beslut)

Högskolan i Skövde

På Skövdes webbplats kan man hitta ett styrdokument som beskriver hur forskningsmedel fördelas utifrån publicering¹. Varje publikation ger en viss poäng, och medel tilldelas varje institution utifrån hur många poäng de får ihop.

Det framgår inte om detta är den enda grunden för fördelning av forskningsmedel, men inga andra relevanta styrdokument har hittats.

Mälardalens Högskola

Fördelningsmodellen vid Mälardalen har tre huvuddelar:

- **45 %** Forskningsbas. Fördelningsnyckel HST+HPR.
- **30 %** Prestationsdel. Fördelningsnycklar:
 - Externa medel (50 % av de 30 procenten).
 - Publikationer (30 % av de 30 procenten).
 - Examina i forskarutbildning (20 % av de 30 procenten).
- **25 %** Spets- och utvecklingsdel samt strategiskt stöd.

Medel fördelas per forskningsinriktning, motsvarande Hda:s forskningsprofiler.

¹ https://www.his.se/Polices/Forskning_utbildning_forskningsniva/riktlinjer-vetenskaplig-publicering.pdf

Högskolan i Kristianstad

Systemet har förändrats i flera omgångar på senare år, med utdelegering till motsvarande områdesnämnder 2017 och återcentralisering (på nämndernas initiativ) 2019. Inför 2020 har ett nytt system beslutats, där omkring hälften av pengarna fördelas centralt och andra hälften via nämnderna.

Nämnderna hanterar följande (hur pengarna fördelas mellan nämnder framgår inte):

- **ca 30 %** av totalen² delas ut som schablon per forskare, med ett visst antal TGS-timmar per lektor och professor. Schablontid ska sökas, och kräver uppvisad forskningsaktivitet under de senaste tre åren.
- **ca 15 %** av totalen delas ut prestationsbaserat, återigen direkt till individer.
- **ca 5 %** av totalen utgörs av stöd till forskningsmiljöer.
- **ca 5 %** är sökbara medel till publikationskostnader, konferensdeltagande och liknande expenser.

Centralt hanteras följande:

- **10 %** Riktade strategiska satsningar.
- **10 %** Medfinansieringar.
- **10 %** Akademisk meritering till docent/professor.
- **10 %** Akademisk meritering för adjunkter till FM/FL/FD.

Högskolan i Borås

Även i Borås har jag bara kunnat hitta indirekta indikationer på hur forskningsmedel fördelas. I deras plan för jämställdhetsintegrering sägs följande: "Den fördelningsmodell som används på högskolan i Borås för att fördela interna forskningsmedel har inte analyserats utifrån ett jämställdhetsperspektiv. I stor utsträckning avgörs medelstildelningen av linjechefer på akademnivå."

Detta tolkar jag som att Borås inte har en central modell för medelsfördelning, utan fördelningen sker på akademierna. Hur medel fördelas mellan akademier framgår inte.

Borås har också på sin webb en utredning om bibliometriska fördelningsmodeller vid svenska lärosäten, som kan vara av intresse i sammanhanget.³

² Andelarna ej angivna med siffror i HKr:s beslut, utan jag utläser dem ur ett tårtdiagram i beslutet. Summan av procenttalen blir inte 100 %, eftersom en del av tårtan inte är intecknad.

³ https://www.hb.se/Global/HB%20-%20externt/Forskning/HB_Rapport30_ARKIV_4mars2014.pdf

Underlag till vidare utredningar

I denna bilaga presenteras dels underlag till vidare utredningar, dels underlag för beräkningar vid fördelning av forskningsanslag till institutioner.

Samverkan

Vetenskapsrådets utredning av indikatorer för uppföljning av svensk forskning från 2018 omfattar området samverkan och samhällspåverkan ("Redovisning av regeringsuppdrag att utveckla uppföljning av svensk forskning"). Den bakomliggande anledningen är forskningspropositionens mål om att långsiktigt öka forskningens samverkan och samhällspåverkan. Samverkan definieras på följande sätt:

"Med samverkan avses i denna redovisning en process, en samling aktiviteter, som kan ses som medel för att åstadkomma forskning av hög kvalitet och relevans och också som medel för att åstadkomma samhällspåverkan. Själva begreppet samverkan innebär en ömsesidighet, ett dubbelriktat utbyte mellan två eller flera parter, medan samhällspåverkan kan vara resultat av en enkelriktad process, men sannolikt många gånger gynnas av en dubbelriktad process, dvs. samverkan.

Vidare avgränsas begreppet samverkan till att innefatta samverkan mellan högskolesektorn och det omgivande samhället. Det innebär att samverkan inom andra dimensioner som inkluderar forskning, som samverkan mellan lärosäten och mellan vetenskapliga discipliner inte beaktas. Samverkan mellan högskolesektorn och det omgivande samhället kan ske med en mängd olika aktörer som till exempel näringsliv, kommuner och landsting, statlig förvaltning, politiken, överstatliga organisationer, civilsamhället, media och allmänheten" (Vetenskapsrådet (2018), s.34.)

Vi anser att det är viktigt att även Högskolan uppmuntrar samverkan trots att den, som Vetenskapsrådets utredning också fastslår, är svår att fånga med indikatorer. I en initial utredning fann vi att endast två av de indikatorer som identifieras av Vetenskapsrådet skulle vara lämpliga att använda i Högskolans beräkningsmodell, nämligen:

1. Samverkan mellan högskolesektorn och omgivande samhälle som tar sig uttryck i finansiering. Indikatorn mäts som intäkter till uppdragsforskning samt forskning och utbildning på forskarnivå från olika aktörer utanför högskolesektorn som företag, kommuner och landsting och vissa statliga myndigheter. Följande samverkansformer finns medräknade:
 - Organisationer bidrar med kontanta insatser till högskolan för forskning av anställd på högskolan.
 - Organisationer bidrar i projekt med medfinansiering till egna personal som arbetar i forskningsprojekt där högskolan är projektägare.
 - Industridoktorander räknas inte eftersom de täcks av punkt 2 (och även av fördelningsnyckeln "forskarutbildning").
2. Samverkan mellan högskolesektorn och omgivande samhälle som tar sig uttryck i delade tjänster. Följande fall räknas med:
 - Adjungerad professor, lektor eller adjunkt som är anställd huvudsakligen hos annan organisation men som "adjungeras" till högskolan och vars arbetsuppgifter regleras av avtal mellan högskolan och den externa organisationen. Räknas oavsett om den tid som

görs på högskolan betalas av högskolan, den andra organisationen eller en blandning därav.

- Industridoktorander där doktoranden är anställd på annan organisation men där en del av doktorandens lön kommer från högskolan och/eller bistår med handledare.

Men för att kunna införliva Samverkan som en fördelningsnyckel i den reviderade versionen av principer som ska gälla för perioden 2024 – 2026 behövs en mer omfattande utredning. Ett förslag är att 10% av basanslaget ska bygga på samverkan och en möjlig beräkning skulle kunna vara: Summan (mnkr) i bidrag från externa aktörer (enl. punkt 1 ovan) under de tre senaste åren med viktning 2 samt antal delade tjänster med externa organisationer under de tre senaste åren (enl. punkt 2 ovan) som kan kopplas till institutionerna. Statliga och regionala forskningsfinansiärer samt andra högskolor eller forskningsinstitut räknas in i fördelningsnyckeln "externa forskningsanslag". Men detta behöver utredas vidare.

Kostnader för infrastruktur

UFN föreslår att en utredning för hur och om forskningsinfrastruktur ska finansieras separat eller rymmas inom denna modell. Om detta inte görs måste en ny indikator inkluderas i dessa principer för att ta hänsyn till kostnader för forskningsinfrastruktur i den reviderade versionen av principer som ska gälla för perioden 2024 – 2026 .

Beräkningar vid fördelning av forskningsanslag till institutioner

I UFN:s förslag till rektor om principer för fördelning av forskningsanslag till institutioner (2020-12-00, dnr HDa 1.2-2019/1229) fördelas en stor del av anslaget via det s.k. basanslaget. Som stöd i arbetet med att göra beräkningarna vid fördelningen redovisas ett antal förslag framtagna av den arbetsgrupp som hade i uppdrag att bereda ärendet åt UFN. Förslagen är förankrade med UFN.

Erhållna externa forskningsbidrag 10%

10 % av fördelningen av basanslaget ska bygga på summan av indragna externa forskningsbidrag (exklusive medel som Högskolan går in och motfinansierar forskning med).

Beräkning: Summan av externa forskningsintäkter de tre föregående åren för respektive institution. Beräkning för den första treårsperioden: Summan av externa forskningsintäkter de tre föregående åren för den externa forskning som kan kopplas till de nya institutionerna.

Forskningsintäkterna ska beräknas utifrån var forskningen har bedrivits och ska inte per automatik gå till den institution där projektledaren är anställd. Vid oklart huvudansvar avgör projektledare och proprefekt fördelningen mellan olika institutioner.

Publikationer 20 %

20 % av fördelningen av basanslaget ska bygga på antal refereegranskade publikationer.

Beräkning: Summan av olika publikationstyper i DiVA för de tre föregående åren. Ett kapitel i en bok som refereegranskats likställs beräkningsmässigt med en refereegranskad artikel likaså redaktörskap av en antologi. En hel bok beräknas som tre artiklar.

Beräkning för den första treårsperioden: Summan av olika publikationstyper de tre föregående åren vid de ämnen som ingår i respektive institution. Samma viktning som ovan.

Antal disputerade forskare 30 %

30 % av fördelningen av basanslaget ska bygga på antalet disputerade vid respektive institution (heltidsekvivalenter).

Beräkning: Medelvärde av antal disputerade heltidsekvivalenter per den sista december de tre föregående åren i respektive institution (konstnärliga lektorer och professorer räknas på samma sätt som andra lektorer och professorer). Beräkning för den första treårsperioden: Medelvärde av antal disputerade heltidsekvivalenter per den sista december de tre föregående åren som går att koppla till respektive institution.

För forskare som har forskat under denna period med antingen interna eller externa medel beräknas deras tillhörighet baserat på hur stor andel de själva anger för olika institutioner. För en forskare som inte bedrivit forskning de senaste tre åren eller inte själv anger att den bedrivit forskning i en miljö utanför institutionen där den är anställd betraktas tillhörigheten vara 100% till den institution där den är anställd.

Antal doktorander 20 %

20 % av basanslaget ska bygga på antal doktorander där doktorander tillhörande grupp 1 och 2 (se UFN:s förslag till rektor, dnr HDa 1.2-2019/1229) viktas 1,5 gånger högre än doktorander från grupp 3 och 4 som här viktas med 1.

Beräkning: Medelvärde av antalet doktorander viktat enligt ovan inom de olika kategorierna per den sista december de tre föregående åren.

Beräkning för den första treårsperioden: Medelvärde av antal doktorander inom de olika kategorierna per den sista december de tre föregående åren för de doktorander som kopplas till respektive institution. Profilledaren där doktoranden har varit verksam bestämmer denna koppling.

Antal HST 20 %

20 % av fördelningen av basanslaget ska bygga på undervisningsvolym (antal HST).

Beräkning: Antal helårsstudenter de tre föregående åren för de kurser som i Ladok har blivit kopplade till respektive institution. Kurser delas inte upp även om hela kursen inte ges inom en institution. Studenter på avancerad nivå viktas med faktor 2.